

7-4820

T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI

SÜRELİDİR

Sayı : B.02.0.002-610- **1223**

16 / 4 /2012

Konu : 7/4820 sayılı
yazılı soru önergesi

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi : 19/3/2012 tarih ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-54882 sayılı yazıları.

İlgi yazı eki Kütahya Milletvekili Alim Işık tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sunulan 7/4820 sayılı yazılı soru önergesinin cevabına ilişkin olarak, T.C. Merkez Bankası'nın yazısı ekte sunulmaktadır.

Bilgilerine arz ederim.

Ali BABACAN
Başbakan Yardımcısı

Ek : TCMB'nin 5/4/2012 tarih ve
50037-302357 sayılı yazısı ve eki (4 sayfa)

**TÜRKİYE CUMHURİYET
MERKEZ BANKASI**

İDARE MERKEZİ

ANKARA, 05 Nisan 2012

Cevaplarda şu işaretlerin tekrarını dileriz:

B.02.2.TCM.0.00.00.00-610/ 50037

Konu: Soru önergesi

302357

**T.C. BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI
(Sayın Ali BABACAN)
ANKARA**

İlgi: 21.03.2012 tarih ve B.02.0.002-610-0976 sayılı Evrak Akış ve Talimat Formu.

İlgide kayıtlı yazı ekinde Bankamıza ulaşan Kütahya Milletvekili Alim Işık'ın 7/4820 ve 7/4824 esas numaralı yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, Bankamız değerlendirmesi ilişkide gönderilmektedir.

Bilgilerinize saygılarımızla arz ederiz.

**TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI
İdare Merkezi**

Erdem BAŞÇI
Başkan

Necati ŞAHİN
Başkan Yardımcısı

Ek: 1) 7/4820 esas numaralı soru önergesi (3 sayfa)
2) 7/4824 esas numaralı soru önergesi (2 sayfa)

**T.C.
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI
(ALİ BABACAN)**

**TARİH: 5.4.2012
SAYI : 1223**

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI
ANONİM ŞİRKETİ
SERMAYESİ: 25.000 TL
İDARE MERKEZİ, ANKARA

İstiklal Cad. 10 06100 Ulus-Ankara
Tel: (312) 507 50 00 Faks: (312) 507 56 40
E-Posta: iletisimbilgi@tcmb.gov.tr Swift: tcmbtr2a
Genel Ağ: http://www.tcmb.gov.tr

KÜTAHYA MİLLETVEKİLİ ALİM İŞİK'IN
7/4820 ESAS NUMARALI YAZILI SORU ÖNERGESİNE İLİŞKİN
TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI DEĞERLENDİRMESİ

Türk lirasının ülkemizde ve dünyada ilgili alanlarda özgün, kolay anlaşılabilir, akılda kalıcı bir şekilde temsil edecek bir simge belirlemek üzere Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası tarafından bir "TL Simge Yarışması" düzenlenmiş ve yarışmaya ilişkin başvuru şartları 8 Eylül 2011 tarih ve 2011-54 sayılı basın duyurusu ile kamuoyuna duyurulmuştur.

Yarışmaya vatandaşlar yoğun ilgi göstermiş olup, Değerlendirme jürisinin çalışmaları sonucunda finale kalan yedi tasarım üzerinde Banka yönetimi tarafından yapılan değerlendirme sonucunda, birincilik ve teşvik ödüllerine layık görülen tasarımlar kararlaştırılmıştır. Daha sonra, yarışma şartnamesi çerçevesinde, birinci seçilen eser Banka grafikerlerinin çalışmaları sonucunda, geometrik açıdan estetik bir temele oturtulmuş ve TL simgesi olarak kullanılmasına karar verilmiştir.

TL simgesi olarak kullanılmasına karar verilen tasarım ve yarışma sonuçları, 1 Mart 2012 tarihinde Başbakan Recep Tayyip Erdoğan, Başbakan Yardımcısı Ali Babacan, Banka yetkilileri ve basın mensuplarının katıldığı bir lansman toplantısı aracılığıyla kamuoyu ile paylaşılmıştır.

Ülkemizde ilk kez gerçekleştirilen paramızdan 6 sıfır atılması operasyonu kapsamında 1 Ocak 2005 tarihinden itibaren dolaşıma verilen E8 Emisyon Grubu Yeni Türk Lirası banknotlar ile 1 Ocak 2009 tarihinden itibaren dolaşıma verilen E9 Emisyon Grubu Türk Lirası banknotlara ilişkin olarak, Banknot Matbaası Genel Müdürlüğünde basılan ve Emisyon Genel Müdürlüğünce teslim alınan banknot miktarları aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Yıl	Banknot Miktarı (Adet)	Banknot Miktarı (Tutar)
2005	1.406.760.000	36.517.616.000.- YTL
2006	892.238.000	28.790.331.000.- YTL
2007	613.048.000	21.177.660.000.- YTL
2008	241.966.000	2.770.970.000.- YTL
2009	1.540.246.000	74.352.650.000.- TL
2010	664.794.000	24.315.260.000.- TL
2011	758.455.000	37.197.460.000.- TL

Emisyon hacmi, Merkez Bankası tarafından ihraç edilen (piyasaya sürülen) banknotların toplam tutarını ifade etmekte, "Tedavüldeki Banknotlar" olarak da adlandırılmaktadır. 23 Mart 2012 tarihi itibarıyla emisyon hacmi (dolaşımdaki banknot miktarı) adet olarak 1.055.620.972, tutar olarak 53.730.678.663,25 TL'dir.

Madeni paraların üretimi ve dağıtımı T.C. Başbakanlık Hazine Müsteşarlığı'na bağlı Darphane ve Damga Matbaası Genel Müdürlüğü tarafından gerçekleştirilmekte olup, adı geçen Kurumun Internet sitesinde Ocak 2012 sonu itibarıyla piyasaya verilen madeni para miktarının adet olarak 2.735.974.700, tutar olarak 998.076.745 TL olduğu belirtilmektedir.

EK: 1

31 Aralık 2011 tarihi itibarıyla dolaşımda bulunan banknotların cinslerine göre miktarları şu şekildedir:

Kupür	Tutar	% Dağılım	Adet	% Dağılım
200 TL	12.301.059.400,00	22,32	61.505.297,0	5,69
100 TL	25.862.219.250,00	46,93	258.622.192,5	23,94
50 TL	11.507.108.575,00	20,88	230.142.171,5	21,31
20 TL	2.882.853.660,00	5,23	144.142.683,0	13,34
10 TL	1.469.114.860,00	2,67	146.911.486,0	13,60
5 TL	665.762.957,50	1,21	133.152.591,5	12,33
Toplam	54.688.118.702,50	99,25	974.476.421,5	90,21
Diğer*	415.054.943,75	0,75	105.737.641,0	9,79
Genel Toplam	55.103.173.646,25	100,00	1.080.214.062,5	100,00

(*) Tedavülden Kaldırılan ve 10 Yıllık Zaman Aşımı Süresi Devam Eden Banknotlar

Yıllar itibarıyla emisyon hacmindeki değişimler aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Yıl	Tutar	Değişim
2004	13.465.236.966	
2005	19.612.018.803	45,65%
2006	26.815.150.603	36,73%
2007	27.429.388.907	2,29%
2008	31.743.434.114	15,73%
2009	38.340.278.128	20,78%
2010	48.937.559.941	27,64%
2011	55.103.173.646	12,60%

Emisyon hacmi, Merkez Bankası tarafından ihraç edilen (piyasaya sürülen) banknotların toplam tutarını ifade etmekte, "Tedavüldeki Banknotlar" olarak da adlandırılmaktadır. Bu paralar ya bireylerin elinde, ya da bankaların kasalarında nakit olarak tutulmaktadır. Emisyon hacmi, yeni bir banknotun ya da emisyon grubunun tedavüle verilmesinden ziyade, temel olarak bireylerin para talebi tarafından belirlenmektedir. Para işlem, ihtiyat ve spekülasyon amaçlarıyla talep edilmektedir.

Bireylerin para talebi faiz ve enflasyon oranlarında gerçekleşen veya gerçekleşmesi beklenen değişimlere, para teknolojisindeki gelişmelere bağlı olarak değişebilmekte ve dolayısıyla emisyon hacmini etkilemektedir.

Ayrıca, Merkez Bankasının para politikaları uygulamaları kapsamında gerçekleştirdiği çeşitli işlemler de emisyon hacmi üzerinde etkili olmaktadır.

Paramıza kazandırılan itibarın bir sonucu olarak son yıllarda uluslararası piyasalarda Türk Lirasının kullanımı artarak sürmektedir. Küresel piyasalarda değişik para birimlerinin kullanılmasına ilişkin olarak Uluslararası Ödemeler Bankası'nın (BIS) yapmakta olduğu anket sonuçlarına göre, 2010 yılında Türk lirası kullanımı 2007 yılına göre 3 kattan fazla artmıştır. Bunun yanında, Türk lirası yabancı yatırımcılar nezdinde bir yatırım aracı olarak da işlem görmektedir. Türkiye piyasası kapalı olduğu zamanlarda dahi Türk lirası pozisyonu olan yabancı kurumlar, yurt dışı piyasalarda kendi aralarında Türk lirası cinsinden işlemler gerçekleştirebilmektedirler. Artık Türk lirası sadece ülkemizde değil, Avrupa'dan Amerika'ya, Amerika'dan Asya'ya uzanan geniş bir coğrafyada 24 saat boyunca işlem görmektedir.

EK: 1

Bankamız Kanunu, Bankamızı “Hükûmetle birlikte Türk lirasının iç ve dış değerini korumak için gerekli tedbirleri almak” la görevlendirmiştir. Bu görev gereğince, Türk lirasına kazandırılan itibarı perçinlemek ve dünyada bilinirliğini artırmak amacıyla bir simgeye ihtiyaç duyulmuş olup, Türk lirasını anlaşılabilir, özgün, estetik, elle yazımı kolay ve akılda kalıcı şekilde temsil edebilecek bir simge belirlemek üzere, “TL Simgesi Yarışması” düzenlenmiştir.

Türk lirası banknotlarda simge kullanımı mevcut E9 emisyon grubunda ve bu grubun yeni tertiplerinde söz konusu olmayacaktır.

Bugün itibarıyla 500 ve 1000 TL’lik banknotların basımı söz konusu değildir.